

DELTAGERMØDE

**'KRONDYR, JÆGERE & LODSEJERE -FORVALTNINGSSAMARBEJDE
MED KRONDYRET I FOKUS' & 'BREDLUND HJORTE'**

AARHUS
UNIVERSITET
INSTITUT FOR ECOSCIENCE

TAGE SØRENSEN, ANNIKA SKARÐSÁ JEPPESEN, LARS HAUGAARD & HANS PETER HANSEN

6. OKTOBER 2025

SIDEN SIDST

- Drøftelser om fremtidssikring af samarbejdet.
- Interview med projektdeltagere.
- Fangstarbejde i ny naturserie på DR i 2026.
- Artikel med Kristian Møller i Landsbrugsavisen den 4. oktober
- Andet?

STATUS PÅ NATIONAL FORÅLTINGSPLAN

18 LandbrugsAvisen / ØKONOMI & FINANS 4. OKTOBER 2025

Mister afgrøder for 400.000 kroner: Ulven er velkommen her hos mig

In INTERVIEW

Kristian Møller bruger store sumer på at beskytte sine marker mod kronvildt. Nu ser han ulven som en del af løsningen på et voksende problem.

Alf Aaga J. Iversen
aavl@landbrugsavisen.dk
2343 0444

Hvis jeg ikke gjorde noget, ville jeg have skadet for op mod en million kroner om året. Jeg har gjort op, at jeg stadig mister mellem 300.000 og 400.000 kroner, selv med daglig regulering og store investeringer i hegn. Det er penge der rækker ud af min håndlomme.

Enden kommer fra Kristian Møller, der er kartoffelavlser og formand for KAM, og Karup Kartoffelindsamlers. Han driver 500 hektar plantager med korn, kartofler og roser. Men selv om han står på et område med et lektur marked, bruger han mere og mere tid og energi på at bekæmpe en fiende, der bliver

Kristian Møller: Jeg ved godt, at mit ønske om ulve er uopfyldt. Men i landbrugsredde og her i Lylland. Men jeg holder fast. Jeg er nødt til at gåg på, hvad der er et faktisk hjælp. Og her er ulven den eneste aktør, der ikke skal have tilskud. Foto: Aaga J. Iversen

ker og forklarer, hvordan kronvildt er kommet i flok fra de nærliggende skovområder - særligt Skaerbak Plantage og Gåsbødd Plantage - men også fra private skove.

– Det står meget kronvildt i begge plantager. Bestanden er enorm. Det er herfra, preset kommer. Når de først har landet vejrd, så kommer de igen og igen.

Sådan har siden 2012 brugt over 22 millioner kroner på ulvekompenstation, hegn og vevsnetting. For blandt andet at beskytte bestand af randsgræs og forsikringer, selv om landmænd rapporterer om at tage tab på flere hundrede tons korn. I Lylland, som Møller deler med skoven, er ulvens angreb på stæder med det korn, der er i et opspand, at ulven er et velkommet tilbage.

Et landbrug på grænsen af naturen
Vier på Christianshede vest for Lylland har det også svært. Her er landet fladt og der skal være store plantager og læveget, ville vinden altid bære kronvildt. Bøden er sine steder klassificeret som BII og kan bestå af beboere som sand. Det er også en af de bedste egne i Danmark. Natteforhold kan ramme allerede i slutningen af september og snipet kartoffelplantagerne, så stivelseproduktionen stopper.

Det er netop stråvæden, der er liden til vedstand på den omkringliggende hedelette. Derfor er Kristian Møller også et tilfældigt landmand. Hans bane ikke lige det at gå for kronvildt.

Heldigvis Kristian Møller er kronvildt er en konstant, vedvarende og voksende trussel mod markifloraen. De rene bevæger sig i store flokke og vælger ud af skovene for at grave kartofler op og admodet korn. De går uden om hegn, der hvor der er vege eller ejendomme og springer over eller træder igennem hegnet, løb preset er stort nok.

– Det er uldsud, det forstår jeg godt, men #8

I desperation er man nogle gange nødt til at omgøre sig en ulv. Det er ikke, fordi jeg romantiserer ulve. Jeg ser den bare som en brøk i et system, hvor ingen andre vil tage ansvar.

Kartoffelavlser Kristian Møller

mere og mere tid. En fiende, der uddækker hans afgrøder, og som han er alene om at bære tabet af. Nemlig kronvildt.

Kristian Møller har gennem årene opført omkring 15 kilometer vildtspær omkring sine marker. To meter højt med sine rækker tråd og

stuen. Han har også anlagt fæstede, så færdelsen på vejen ikke hindres. Årene førnævnt koster 50.000 kroner et stykke.

Men selv det er ikke nok.

– Jeg får stort set ingen angreb, for jævnligt skal regulere vildtet hver dag i valtsæson.

Den er en betingelse. Hvis jeg ikke havde den ordning, ville skadene være langt større. Til gengæld får jævnligt lov at gå på almindelig gæst og træder igennem hegnet, løb preset er stort nok.

Han viser med hånden ud over sine mar-

LandbrugsAvisen / ØKONOMI 4. OKTOBER 2025

synes ikke, det er rimeligt, at jeg skal betale for et privat skovområde og så selv vil have en stor bestand. Vi har marker, hvor kronvildt er blevet set. Disse går i store flokke og de er ikke sky. De flytter sig lidt, når vi køber forbi, men vi sender de tilbage igen.

Regulering af kalve
Han fremgår derfor regulering af kalve. Et af de mest effektive midler er at skyde kalven, før flakken får fuldført i området.

Hvis man er et lille landbrug i Nordjylland, kommer flakke ikke tilbage. De rejser meget svært på det. Det er meget af det eneste, der virkelig virker. Men reguleringsmidler er et arbejde og forklæder, lad jeg sige, når det skal skydes en prævention. Man har klar for nemheden af at dem, der bestemmer reguleringsmidler, er et godt det så samfundet som muligt at få skudt ned.

Kristian Møller tager sin tid for dem. Han trykker på en vevsnetting sender skærmen.

Alle snakker om ulve, men ingen taler om, at vi har kronvildtskader i landbrugs for mange millioner kroner årligt. Vi får ingen hjælp, ikke engang en anerkendelse af problemet.

Kartoffelavlser Kristian Møller

Den her blev taget af en af mine ansatte klokken kvart over fire om morgenen. Da kan tydeligt se ulven bevæge sig over marken. Den er herude.

Møller ser ikke ulven som et problem. Særligt kronvildt er en del af løsningen, så længe det ikke findes det, han kalder en offentlig vilforvaltning. Hvor man kan få med brug bestanden af kronvildt, der hvor den er og

– Ulven spæder flokene og skaber uto. Det kan faktisk aflaste preset på vores marker. I år har kronvildt været et stort problem. Det er ikke sig en ulv. Det er ikke, fordi jeg romantiserer ulve. Jeg ser den bare som en brøk i et sy-

LandbrugsAvisen / ØKONOMI 4. OKTOBER 2025

På spidsen Møller, nogle håndfulde ulve og titusindvis af kronvildt

Forårbestanden af kronvildt blev i 2023 vurderet til 15 år senere på 40.000-50.000 dyr. Til sammenligning vurderes det, at der maksimalt er 70-80 ulve i Danmark.

Det er altså, der bliver med både den politiske og økonomiske opmærksomhed, mens de økonomiske konsekvenser fra kronvildt vil blive Møller ikke anerkender offentligt.

Landmænd på Fyn og Lolland oplever de samme problemer bare med ulstøt, som der er omkring 48.000 af her er ingen ave.

stem, hvor ingen andre vil tage ansvar. Kristian Møller bliver rørt, fordi med skæps bide fra myndigheder og skole.

– Jeg bliver mistænkeliggjort for at overtage. Der bliver holdt øje med om mit hegn har en halv meters brist, og jeg har oplevet kontrol, hvor man har anmeldt, at jeg prøver at fiske vildt med. Det er absurd. Jeg gør alt, hvad jeg kan for at beskytte mine afgrøder og jeg har ingen interesse i kronvildt. Jeg anerkender kronvildt som en del af vores natur, men forvaltningen er altså helt skæv.

Frustrationen berører i, at landmand står alene med udbudsgenerne med kronvildt. Hvor landmænd kan få erstatning for tab til ulve, skal plantavlere selv dække skadene fra forurening. Kristian Møller er sådan set heller ikke interesseret i et ulvekompenstation. Han vil meget hellere bare være landmand og have sin afgrøde i fred.

Jeg kan ikke foreslå mig, jeg ser alle med regningen, og den vil jeg gerne dele med ulven.

Forslår tilsvarende
Kristian Møller understreger, at han har fuld forståelse for de forklædere, der mister dyr til ulve. Han ønsker ikke, at nogen skal stå alene med deres tab.

Selvholdt går det godt at finde ulde fir på marken. Det forstår jeg. Det er voldsomt, og jeg anerkender den frustration, de står med. Jeg har også kædet de her har det sagt, og det er ikke noget, man skal bagtællere. Men der er bare skilt en meget ulve opmærksomhed. Vi har undersøgt af her i Danmark, hvor kartoffelavlere står med meget store tab og det bliver meget svært.

Hvis preset på, at skadefølgen også handler om administration og prioritering. Forældre kan få råd til at sætte det her og i et samarbejde med Miljøstyrelsen.

– Alle snakker om ulve, men ingen taler om, at vi har kronvildtskader i landbrugs for mange millioner kroner årligt. Vi får ingen hjælp, ikke engang en anerkendelse af problemet.

GPS-MÆRKEDE DYR OG KÆBEINDSAMLING

Foto: Lars Haugaard

Status.:

Kæbeindsamling De mærkede dyr

INSTITUT FOR ECOSCIENCE

INSTITUT FOR ECOSCIENCE

ST HJØLLUND - BREDLUNDHØRTE
6. OKTOBER 2025

LARS HAUGAARD
SKOV- OG LANDSKABSINGENIØR

Jagtsæson 2024/25
20 kæber indleveret
(+5 hjort fra 2023/24)

(Sæson 2023/24
30 kæber indleveret)

lbn.nr:	Lokalitet	dato	Køn	vægt, kg	L1, mm	L2, mm	LAK	Alder år, snit
1	St Hjøllund	01-09-2024	m		159	157		7
2	St Hjøllund	n/a	m		160	150		10
3	St Hjøllund	16-09-2024	m		151	155		8
4	St Hjøllund	01-09-2024	m		152	152		7
5	St Hjøllund	17-09-2024	m		150	148		10
6	St Hjøllund	01-09-2024	m		140	151		6
7	St Hjøllund	07-01-2025	f		129	138		4
8	St Hjøllund	07-01-2025	f		127	134		2
9	St Hjøllund	07-01-2025	f		135	132		5
10	St Hjøllund	07-01-2025	f		132	140		3
11	St Hjøllund	n/a	f		138	139		3
12	St Hjøllund	n/a	f		124	135		3
13	St Hjøllund	03-12-2024	f		145	138		9
14	St Hjøllund	03-12-2024	f		129	130		3
15	St Hjøllund	03-12-2024	f		138	138		17
16	St Hjøllund	03-12-2024	f		125	145		3
17	St Hjøllund	03-12-2024	f		138	134		6
18	St Hjøllund	03-12-2024	f		143	148		5
19	St Hjøllund	25-10-2024	f	73	142	138		8
20	St Hjøllund	25-10-2024	f	68	136	145		3
21	St Hjøllund	2023/24	m		n/a	n/a		8
22	St Hjøllund	17-09-2023	m		n/a	n/a		5
23	St Hjøllund	2023/24	m		n/a	n/a		5
24	St Hjøllund	2023/24	m		n/a	n/a		5
25	St Hjøllund	2023/24	m		n/a	n/a		14

lbn.nr:	Lokalitet	dato	Køn	vægt, kg	L1, mm	L2, mm	LAK	Alder år, snit
1	St Hjøllund	01-09-2024	m		159	157		7
2	St Hjøllund	n/a	m		160	150		10
3	St Hjøllund	16-09-2024	m		151	155		8
4	St Hjøllund	01-09-2024	m		152	152		7
5	St Hjøllund	17-09-2024	m		150	148		10
6	St Hjøllund	01-09-2024	m		140	151		6
7	St Hjøllund	07-01-2025	f		129	138		4
8	St Hjøllund	07-01-2025	f		127	134		2
9	St Hjøllund	07-01-2025	f		135	132		5
10	St Hjøllund	07-01-2025	f		132	140		3
11	St Hjøllund	n/a	f		138	139		3
12	St Hjøllund	n/a	f		124	135		3
13	St Hjøllund	03-12-2024	f		145	138		9
14	St Hjøllund	03-12-2024	f		129	130		3
15	St Hjøllund	03-12-2024	f		138	138		17
16	St Hjøllund	03-12-2024	f		125	145		3
17	St Hjøllund	03-12-2024	f		138	134		6
18	St Hjøllund	03-12-2024	f		143	148		5
19	St Hjøllund	25-10-2024	f	73	142	138		8
20	St Hjøllund	25-10-2024	f	68	136	145		3
21	St Hjøllund	2023/24	m		n/a	n/a		8
22	St Hjøllund	17-09-2023	m		n/a	n/a		5
23	St Hjøllund	2023/24	m		n/a	n/a		5
24	St Hjøllund	2023/24	m		n/a	n/a		5
25	St Hjøllund	2023/24	m		n/a	n/a		14

Referat Hjortevildtmøde Bredlundhjorte 26-03-2025

Igen var der rigtig god opbakning til vores årlige møde på Cafeteria Kroen, nemlig 30 deltagere.

Tage S. bød velkommen til mødet med kort gennemgang af aftenens agenda.

1. Afskydningstal for sæsonen 24-25.

Hjorte 24/25	Spidshjorte 24/25	Hinder 24/25	Kalve 24/25	Dåvildt 24/25	KV I alt 24/25
28	19	86	107	18	240

I ovennævnte tal indgår NST areal Gludsted/ Palsgård

11	2	40	53	1	106
----	---	----	----	---	-----

I tillæg til disse tal, er der fra nye deltagere i mødet omkring Palsgård indmeldt nedenstående

Hjorte 24/25	Spidshjorte 24/25	Hinder 24/25	Kalve 24/25	Dåvildt 24/25	KV I alt 24/25
3	5	7	10	7	25

Hvis hind N=86 og hjort N=28:

~16% af nedlagte hinder(+2år?)indleveret

~21% af nedlagte hjorte(+2år)indleveret

Hvis hind N=46 og hjort N=17:

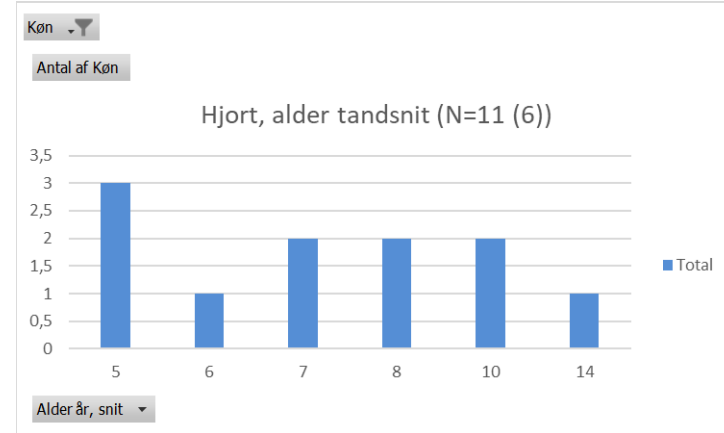
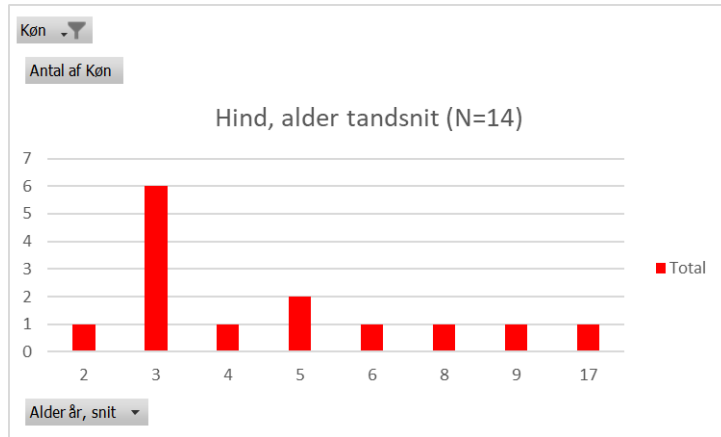
~30% af nedlagte hinder(+2år?)indleveret

~35% af nedlagte hjorte(+2år)indleveret

lbn.nr:	Lokalitet	dato	Køn	vægt, kg	L1, mm	L2, mm	LAK	Alder år, snit
1	St Hjøllund	01-09-2024	m		159	157		7
2	St Hjøllund	n/a	m		160	150		10
3	St Hjøllund	16-09-2024	m		151	155		8
4	St Hjøllund	01-09-2024	m		152	152		7
5	St Hjøllund	17-09-2024	m		150	148		10
6	St Hjøllund	01-09-2024	m		140	151		6
7	St Hjøllund	07-01-2025	f		129	138		4
8	St Hjøllund	07-01-2025	f		127	134		2
9	St Hjøllund	07-01-2025	f		135	132		5
10	St Hjøllund	07-01-2025	f		132	140		3
11	St Hjøllund	n/a	f		138	139		3
12	St Hjøllund	n/a	f		124	135		3
13	St Hjøllund	03-12-2024	f		145	138		9
14	St Hjøllund	03-12-2024	f		129	130		3
15	St Hjøllund	03-12-2024	f		138	138		17
16	St Hjøllund	03-12-2024	f		125	145		3
17	St Hjøllund	03-12-2024	f		138	134		6
18	St Hjøllund	03-12-2024	f		143	148		5
19	St Hjøllund	25-10-2024	f	73	142	138		8
20	St Hjøllund	25-10-2024	f	68	136	145		3
21	St Hjøllund	2023/24	m		n/a	n/a		8
22	St Hjøllund	17-09-2023	m		n/a	n/a		5
23	St Hjøllund	2023/24	m		n/a	n/a		5
24	St Hjøllund	2023/24	m		n/a	n/a		5
25	St Hjøllund	2023/24	m		n/a	n/a		14

Resultater, tandsnit

GPS mærkning

Totalt 9 dyr mærket.

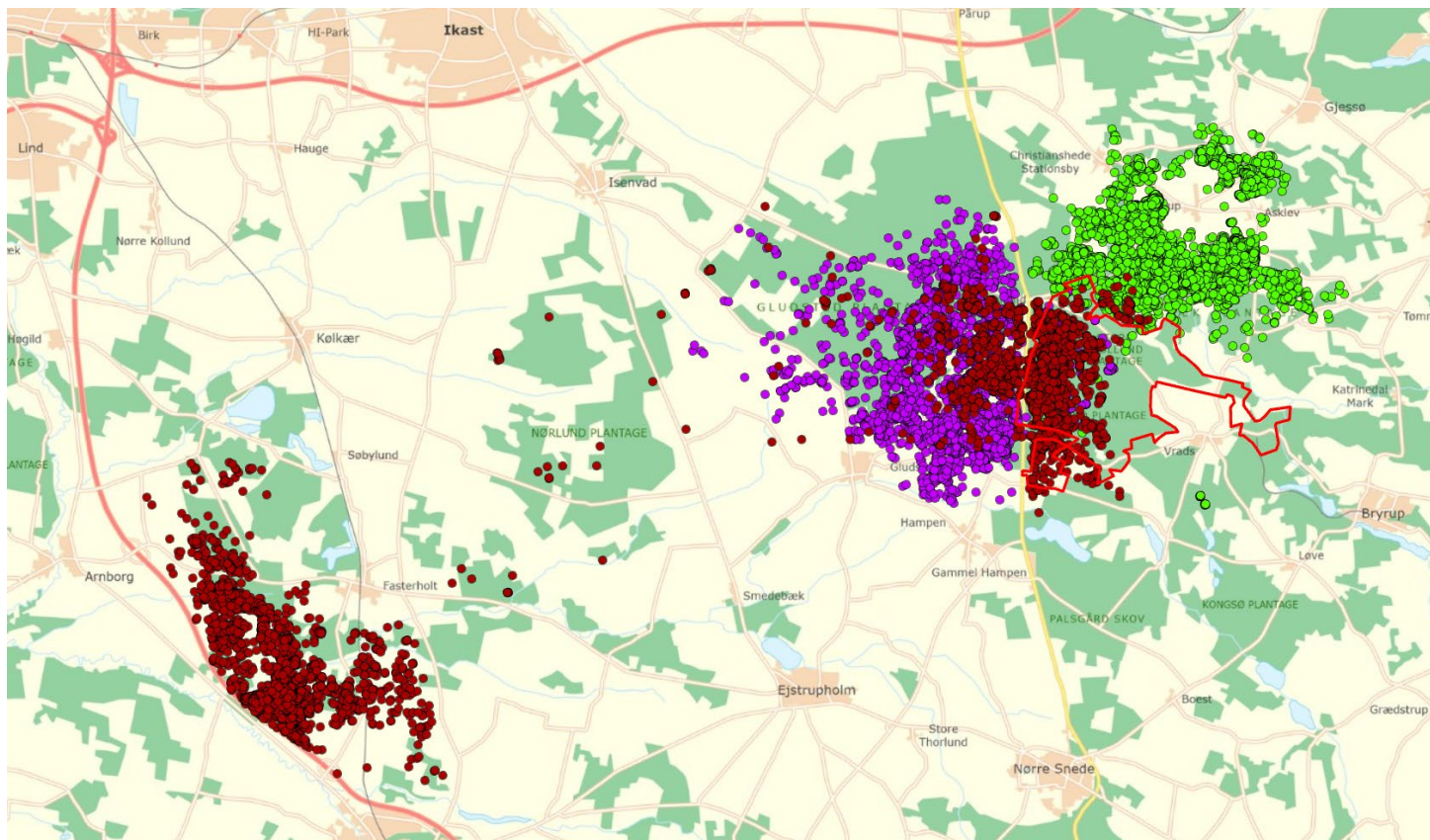
2023:
2 hjorte, 2 hinder.
(droppet efter planen marts/april 2025)

2024:
1 hjort, 4 hinder.
(drop-off marts 2026)

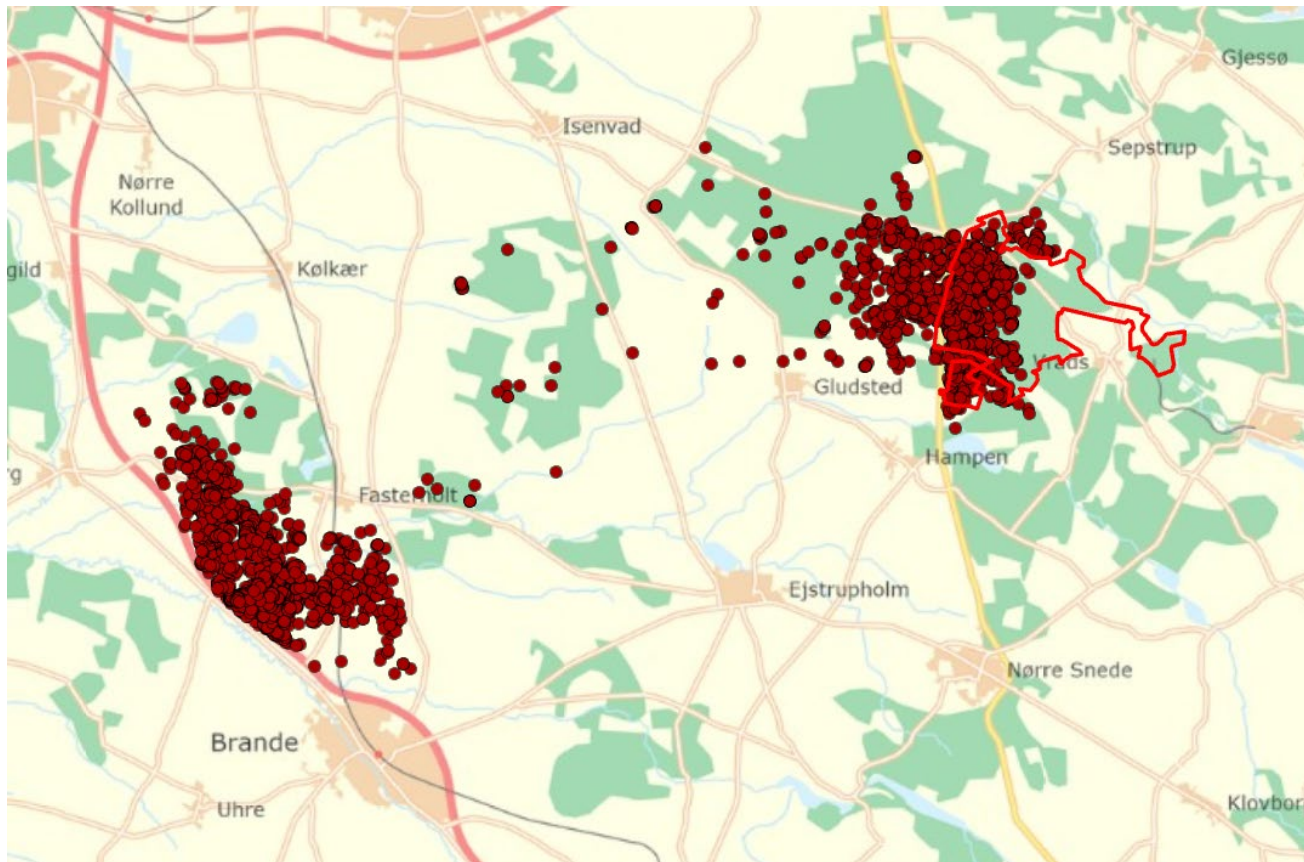
2025
Pt. 3 aktive halsbånd
(1 hjort, 2 hinder)

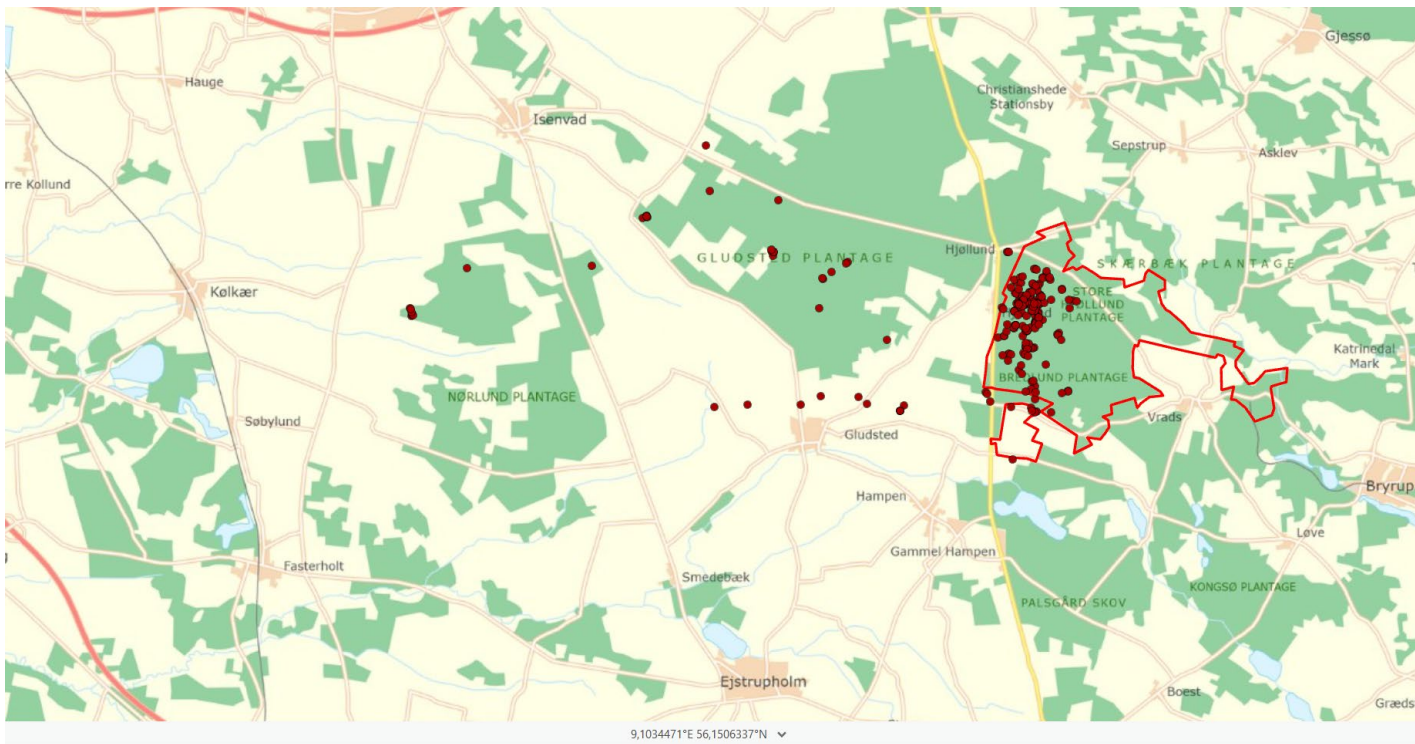

De aktive halsbånd Pt ~13.000 positioner/halsbånd

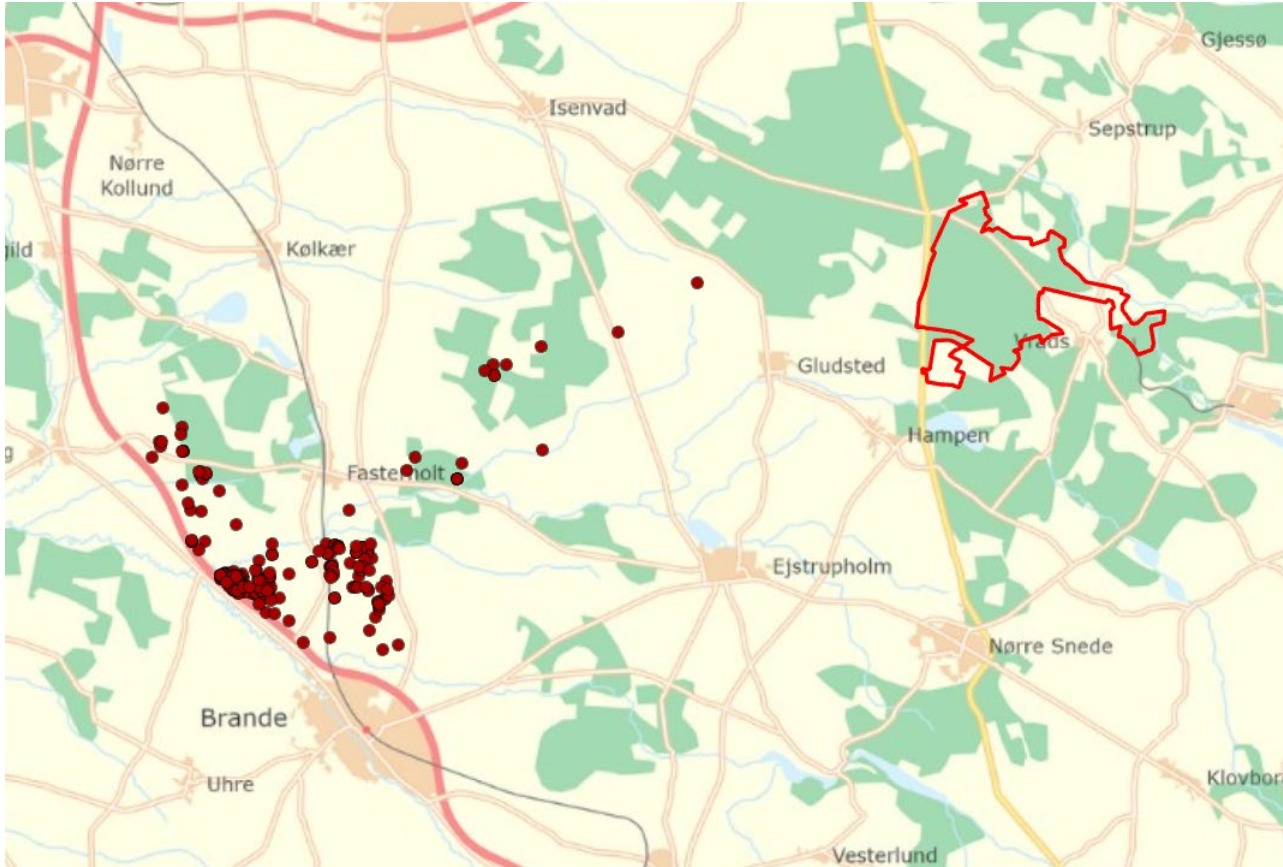

Hjort, 88991 (brun)
"Udflugt"

November 2024

INSTITUT FOR ECOSCIENCE

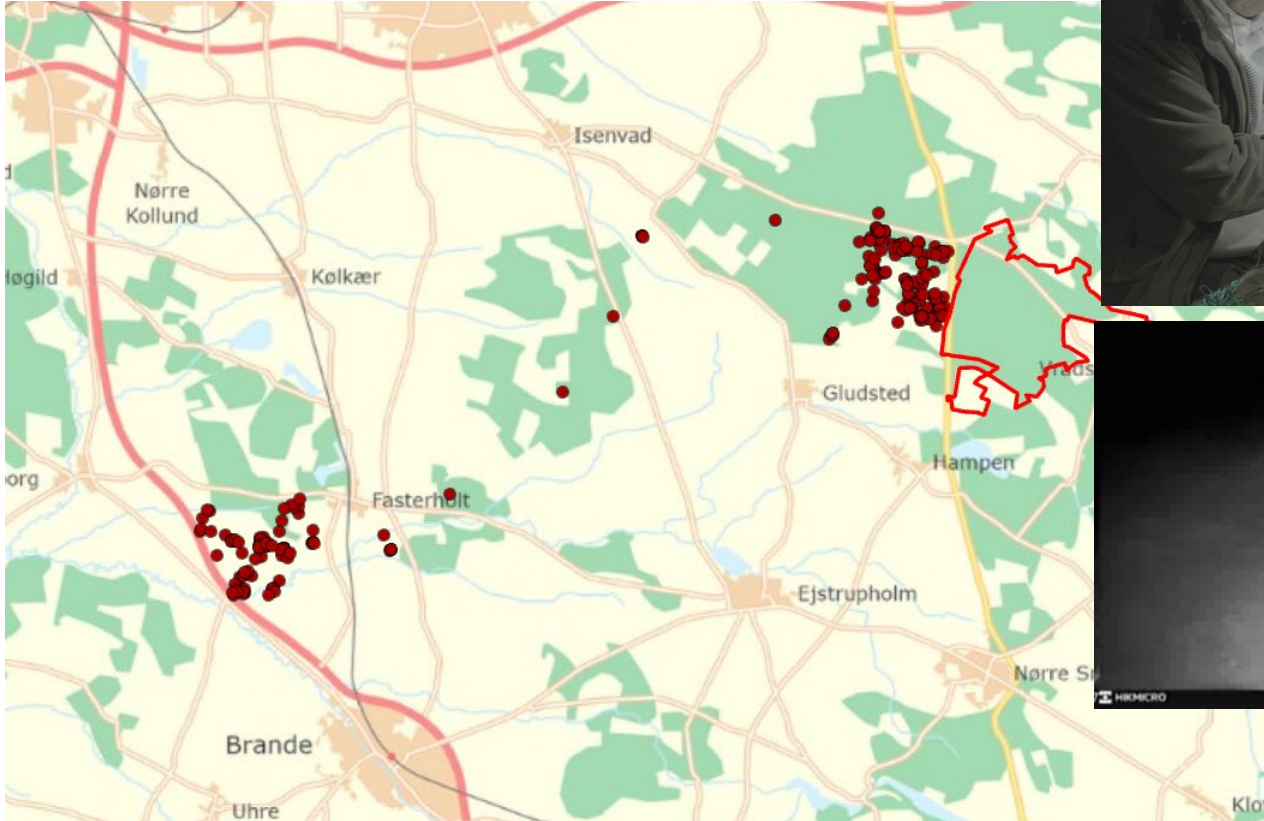
INSTITUT FOR ECOSCIENCE

ST HJØLLUND - BREDLUNDHJORTE
6. OKTOBER 2025

LARS HAUGAARD
SKOV- OG LANDSKABSINGENIØR

September 2025

28/2-2024

17/9-2025

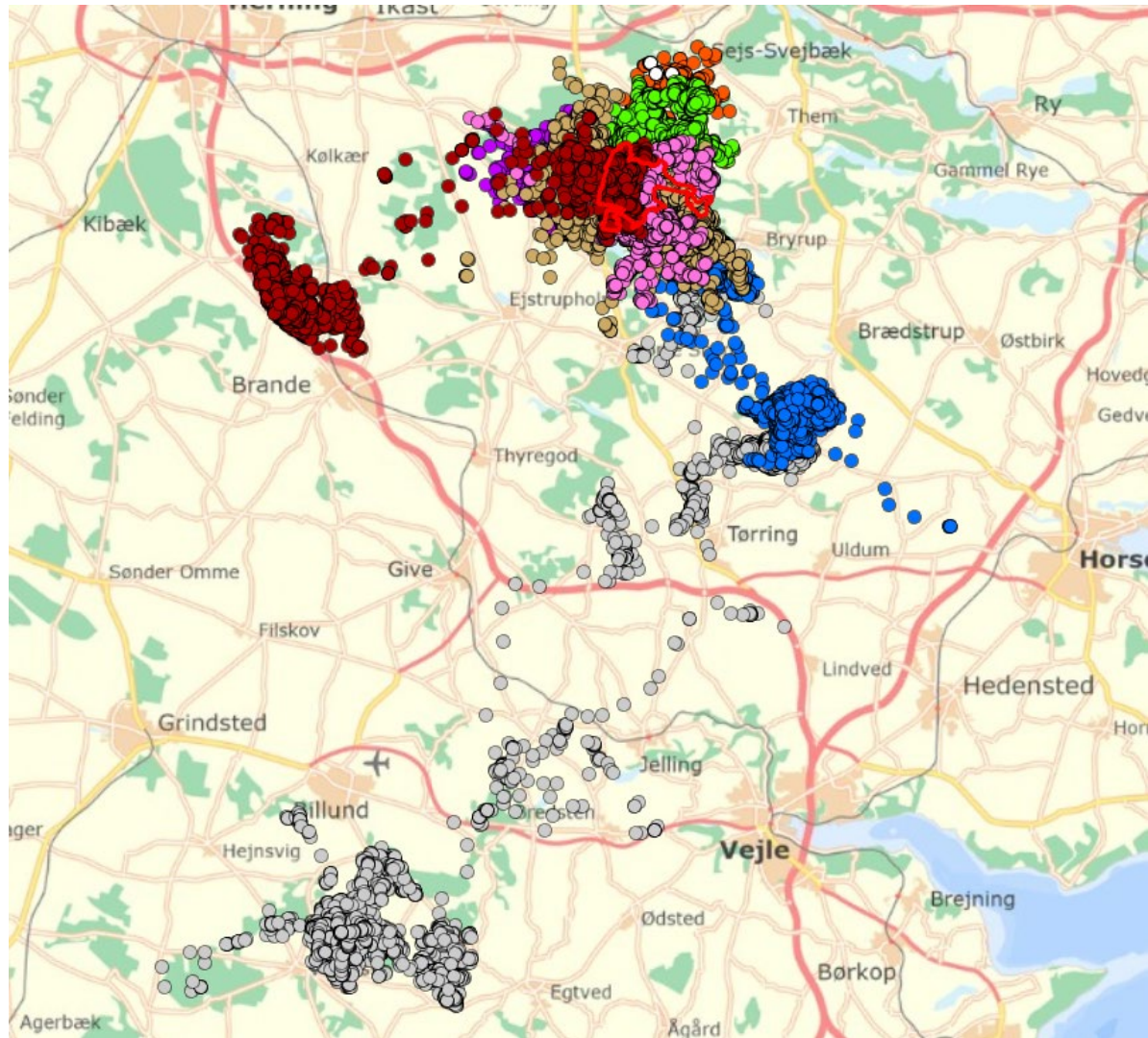
INSTITUT FOR ECOSCIENCE

INSTITUT FOR ECOSCIENCE

ST HJØLLUND - BREDLUNDHJORTE
6. OKTOBER 2025

LARS HAUGAARD
SKOV- OG LANDSKABSINGENIØR

FÆLLESJAGTERNE I 2025/2026?

SAMARBEJDETS FREMTID

- Baggrund for drøftelser.
- AUs rolle
- Input fra interviews:
 - › Fastholde samarbejdet
 - Ansvar og holde sammen.
 - Bygge videre på det vi har lært
 - Fokus på dyrene

SAMARBEJDETS FREMTID

- Input fra interviews:
 - > Principper & Rammer
 - Frivillighed vigtig for fastholdelse af legitimitet – ingen løftede pegefingre.
 - Forening af aftalte spilleregler og retningslinjer.
 - Forening - uden 'kammerateri'.
 - Geografisk afgrænsning – kronvildtets udbredelsesområde måske for stort?

SAMARBEJDETS FREMTID

- Input fra interviews:
 - › Samarbejdets indhold
 - Fortsat læring – fx oplæg om kronvildt, jagt og forvaltning.
 - Dataindsamling.
 - Et antal fællesjagter og derudover anstand.
 - Ny-jægerarrangementer.
 - Udflugter/ekskursioner.
 - Fondsansøgninger.

SAMARBEJDETS FREMTID

- Struktur for proces
 - > Formål.
 - > Principper.
 - > Vedtægter.
 - > Stiftende generalforsamling.
- Åben drøftelse.
- Nedsættelse af arbejdsgruppe.

SAMARBEJDETS FREMTID

- Forslag til formulering af formål:

"Bredlund Hjortes formål er at bidrage til en bæredygtig forvaltning af kronvildtet, med henblik på at opretholde en sund og livskraftig bestand i området omkring St. Hjøllund, under hensyntagen til dyrenes behov, områdets bæreevne og befolkningens oplevelsesmuligheder."

SAMARBEJDETS FREMTID

- Målsætninger for samarbejdet
 - > ??
- Principper for samarbejdet
 - > ??
- Rammer for samarbejdet
 - > ??
- Samarbejdets opgaver
 - > ??

AFSLUTNING AF PROJEKT

- Sammenfatning af projekt
 - > Forløb
 - > Resultater
- Afsluttende myndighedsmøde med deltagelse af jer, VFR og myndigheder slut januar 2026?

EVENTUELT

- HP stopper på AU med udgangen af 2025
- ??
- ??